

УДК 327.5(477)"2022/...":327.82
DOI: <https://doi.org/10.17721/1728-2292.2025/2-61/91-96>

Кирило СТЕЧ, асп.
ORCID ID: 0009-0006-8088-1785
e-mail: stech.kirill@gmail.com
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна

ТРАНСФОРМАЦІЯ ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНОЇ СУБ'ЄКТНОСТІ УКРАЇНИ ПІСЛЯ 2022 РОКУ: АНАЛІТИЧНА МОДЕЛЬ ГІБРИДНОГО ВПЛИВУ

Вступ. Після повномасштабного вторгнення Російської Федерації в Україну 2022 р. зовнішньополітична суб'єктність України зазнала якісної трансформації. Держава перейшла від переважно реактивної моделі поведінки до проактивного формування міжнародного порядку денного, що супроводжувалося як стихійними виявами міжнародної солідарності, так і цілеспрямованими дипломатичними діями. Мета статті – концептуалізувати гібридну природу зовнішньополітичного впливу України й запропонувати аналітичну модель, яка поєднує символічний та інституційний виміри її присутності в європейському політичному просторі.

Методи. Дослідження ґрунтується на поєднанні історичного аналізу, порівняльного підходу, контент-аналізу офіційних заяв і дипломатичних ініціатив, а також дискурс-аналізу геополітичних наративів щодо України в ЄС. Використано системний підхід, що дозволяє інтегрувати політичні, комунікаційні та інституційні аспекти впливу України, а також положення комунікативного й конструктивістського підходів до аналізу зовнішньополітичної суб'єктності.

Результати. Обґрунтовано перехід України від "стратегії виживання" до "стратегії суб'єктності" та посилення її ролі як ініціатора регіональних безпекових і політичних рішень. Показано, що зовнішньополітичний вплив України має подвійний характер і поєднує стихійні (органічні) імпульси міжнародної солідарності та інституційно сконструйовані дипломатичні механізми. Запропоновано аналітичну модель гібридного впливу, у якій символічний капітал (моральне лідерство, образ спротиву, репутаційні ресурси) взаємодіє з інституційною результативністю (договори, формати співпраці, участь у формуванні порядку денного ЄС). Обґрунтовано доцільність комбінованого підходу до вимірювання впливу, що поєднує іміджеві, комунікативні та інституційні індикатори.

Висновки. Зовнішньополітична суб'єктність України в посткризовий період формується на стику політичної ініціативності, ціннісної легітимності та мультиакторної комунікаційної взаємодії. Гібридна модель впливу, що поєднує стихійні та інституційні чинники, забезпечує якісно новий рівень присутності України в європейському просторі, однак потребує подальшого теоретичного осмислення та розробки уніфікованих методик оцінювання ефективності зовнішньополітичних стратегій. Перспективними напрямками подальших досліджень є поглиблений аналіз інструментів публічної дипломатії, механізмів культурного впливу та операціоналізація категорії символічного капіталу в умовах тривалої війни.

Ключові слова:

Вступ

Після повномасштабного вторгнення Росії в Україну 2022 р. зовнішньополітична суб'єктність держави зазнала якісних змін. Україна перейшла від реактивної ролі до позиції ініціатора міжнародних процесів, що супроводжувалося як стихійною міжнародною солідарністю, так і керованими дипломатичними діями. Така трансформація зовнішньополітичної поведінки стала одним із визначальних факторів переосмислення міжнародної ролі України, зміцнення її політичної присутності в європейському регіоні та підвищення рівня впливу на процеси прийняття рішень у ЄС.

До 2022 р. позиція України щодо політичної орієнтації залишалася неоднозначною. Попри задекларований європейський курс, практичні кроки держави часто суперечили офіційній риторичі, що створювало враження нестійкості та підсилювало сприйняття України як периферійного актора у сфері впливу Росії (Kondratiuk, 2025; Slypetska, & Turovskiy, 2023). Повномасштабна агресія РФ стала розмежувальною лінією, яка докорінно змінила не лише зовнішню політику, а й сам механізм формування міжнародного іміджу держави (Perepelytsia, 2024; Elova, 2025; Lee, 2023). Як наслідок, кількісно та якісно зросла присутність України у сфері європейської політики, що зумовило потребу в науковому осмисленні нової природи її зовнішньополітичного впливу (Kondratiuk, 2025; Perepelytsia, 2024; Elova, 2025).

Аналіз попередніх досліджень показує, що більшість авторів розглядають російсько-українську війну як чинник, який радикально змінив механізми міжнародної взаємодії України. Найочевиднішою закономірністю є ефект "трансформації іміджу" – тобто переосмислення зовнішньополітичних пріоритетів України (Elova, 2025), її перехід від пасивного об'єкта до активного суб'єкта міжнародних відносин (Slypetska, & Turovskiy, 2023). У більшості праць війна трактується або як "лакмусовий папір" (Slypetska, & Turovskiy, 2023; Podlutskiy, 2025), або як "каталізатор" (Elova, 2025; Perepelytsia, 2024) глибинних змін у дипломатичній діяльності. Незалежно від трактування, простежується єдиний алгоритм – війна стала тригером для інтенсифікації дипломатичної взаємодії між Україною та ЄС (Kondratiuk, 2025; Perepelytsia, 2024; Elova, 2025).

Другою спільною тенденцією у науковій літературі є поділ чинників впливу України на стихійні (органічні) та інституційно сконструйовані (Perepelytsia, 2024; Elova, 2025; Podlutskiy, 2025). Перші пов'язані зі спонтанними виявами міжнародної солідарності, тоді як другі – з цілеспрямованими державними діями у сфері дипломатії. Таку дихотомію дослідники трактують по-різному: або як самодостатню систему (Perepelytsia, 2024; Elova, 2025), або як асинхронну взаємодію природних і штучно сформованих наративів (Podlutskiy, 2025). В обох випадках підкреслюється складність поєднання емоційно-символічного та інституційного рівнів у сучасній зовнішній політиці (Ekman, 2024; Lee, 2023).

© Стеч Кирило, 2025

Важливим теоретичним орієнтиром у цьому контексті є комунікативний підхід, який розглядає імідж держави як багаторівневий конструкт, що формується через інституційні, ціннісні, культурні, емоційно-символічні та комунікаційні складники, охоплюючи як традиційну дипломатію, так і інструменти м'якої сили (Kryvoshein, 2023; Protsiuk, 2016). Такий підхід є методологічно цінним для аналізу процесів переозначення зовнішньої ролі України в умовах війни (Ekman, 2024; Lee, 2023; Finnemore & Sikkink, 2025). Його положення можуть бути інтегровані у ширший аналіз міжнародної підтримки, символічного капіталу та позиціонування України в європейському політичному дискурсі (Lee, 2023; Zaiets, 2024; Podlutskyi, 2025).

Таким чином, мета дослідження полягає у концептуалізації гібридної природи зовнішньополітичного впливу України та побудові аналітичної моделі, що поєднує її символічний та інституційний виміри.

Методи дослідження

У дослідженні застосовано комплекс методів, які дозволяють усебічно охарактеризувати трансформацію зовнішньополітичної присутності України в Європейському Союзі після 2022 р. (Kondratiuk, 2025; Perepelytsia, 2024; Slypetska, & Turovskyi, 2023; Ekman, 2024). Зокрема, використано порівняльний аналіз для зіставлення динаміки політичного впливу України та Росії в європейському просторі (Kondratiuk, 2025; Perepelytsia, 2024), історичний метод – для реконструкції розвитку зовнішньої політики України в період до і після повномасштабного вторгнення (Elova, 2025; Slypetska, & Turovskyi, 2023), а також контент-аналіз офіційних заяв, дипломатичних ініціатив та публічної риторики державних інституцій (Lee, 2023; Kryvoshein, 2023; Zaiets, 2024).

Крім того, застосовано дискурс-аналіз для вивчення геополітичних нарративів, які формують сприйняття України як політичного актора в Європейському регіоні (Lee, 2023; Zaiets, 2024; Podlutskyi, 2025). Загалом дослідження ґрунтується на системному підході, що дозволяє інтегрувати політичні, комунікаційні та інституційні аспекти українського впливу в контексті ширших регіональних процесів (Ekman, 2024; Kryvoshein, 2023; Zaiets, 2024; Podlutskyi, 2025; Wendt, 1999).

Результати

При проведенні аналізу попередніх досліджень було виявлено декілька ключових закономірностей, починаючи з найочевиднішої – це ефект "трансформації іміджу" ("переосмислення зовнішньополітичних пріоритетів" за (Elova, 2025); "трансформація з пасивного об'єкта зовнішньої політики до активного суб'єкта міжнародних відносин" за (Slypetska, & Turovskyi, 2023)). Механізм же таких трансформацій розглядається всіма авторами однозначно: російська війна проти України служила або лакмусовим папером (Slypetska, & Turovskyi, 2023; Podlutskyi, 2025), або каталізатором (Elova, 2025; Perepelytsia, 2024). У сутності ж різниця у сприйнятті самої функції війни як чинника змін на дипломатичному полі відіграє мізерну роль (Kondratiuk, 2025; Ekman, 2024). В обох випадках проглядається єдиний алгоритм змін: початок війни став тригером для інтенсифікації дипломатичної взаємодії між Україною і країнами ЄС (Kondratiuk, 2025; Perepelytsia, 2024; Elova, 2025).

Це підводить нас до другої спільної закономірності, яка прямо або завуальовано простежується у всіх проаналізованих працях – поділ чинників зміни зовнішнього іміджу України на стихійні та інституційно сконструйовані (Perepelytsia, 2024; Elova, 2025; Podlutskyi, 2025).

Такий розподіл може розглядатися як самодостатній (Perepelytsia, 2024; Elova, 2025) або як асинхронний, тобто з акцентом на різноспрямованість органічних та інституційних нарративів (Podlutskyi, 2025). При цьому обидві точки зору не є повними антагоністами: істинність однієї не заперечує істинності іншої (Ekman, 2024; Lee, 2023).

З теоретично-базисної точки зору особливу увагу слід приділити роботі Podlutskyi (2025). Подлутський, спираючись на комунікативний підхід, розглядає імідж держави як багаторівневий конструкт, що формується через інституційні, ціннісні, культурні, емоційно-символічні та комунікаційні складники й охоплює як традиційну дипломатію, так і інструменти м'якої сили (Kryvoshein, 2023; Protsiuk, 2016).

Запропонована автором аналітична рамка є методологічно цінною для вивчення процесів переозначення зовнішньої ролі України в умовах війни (Ekman, 2024; Lee, 2023; Finnemore, & Sikkink, 1998). Ідеї Podlutskyi можуть бути інтегровані до ширшого аналізу механізмів міжнародної підтримки, символічного капіталу української держави, а також до вивчення динаміки її іміджевого позиціонування в Європейському Союзі (Lee, 2023; Zaiets, 2024; Podlutskyi, 2025). На відміну від прикладних праць, що зосереджуються на аналізі окремих політичних кампаній чи дипломатичних рішень, ця стаття надає концептуальні засоби для глибшого теоретичного осмислення політики іміджу як стратегічного ресурсу зовнішньополітичної суб'єктності (Finnemore, & Sikkink, 1998; Wendt, 1999).

Отримані результати дозволяють структурувати подальший аналіз за трьома ключовими напрямками, що разом формують цілісну модель динаміки сучасної зовнішньополітичної суб'єктності України.

1. Генеза зовнішньополітичної трансформації України у відповідь на війну: від реактивності до ініціативності.

Російське повномасштабне вторгнення в Україну 2022 р. стало не лише безпековою катастрофою європейського масштабу, а й поворотною точкою в зовнішньополітичній ідентичності самої України. Війна створила умови, в яких національна дипломатія більше не могла залишатись у межах пасивної або адаптивної моделі міжнародної поведінки. До 2022 р. зовнішня політика України, хоч і декларувала європейський та євроатлантичний вектор розвитку, загалом залишалась фрагментарною, реактивною та здебільшого символічною (Ekman, 2024). Ініціативи інтеграції до ЄС мали переважно декларативний характер, тоді як стратегічна суб'єктність України на міжнародній арені була обмежена визнаним статусом країни, що перебуває у зоні геополітичного ризику, але не формує самостійного порядку денного (Kondratiuk, 2025; Perepelytsia, 2024).

Після 24 лютого 2022 р. зовнішньополітичний курс зазнав принципових змін – не лише у формі, а й у самій логіці дії. Україна почала виступати не просто як "прохач" безпекових гарантій чи об'єкт міжнародного співчуття, а як суб'єкт міжнародної політики, який активно формує порядок денний. Це виявляється у низці системних зрушень: багаторівнева дипломатія, ініціативи щодо створення міжнародних безпекових форматів, просування принципу "формули миру" на глобальних платформах, ведення політики публічної дипломатії через інструменти емоційної мобілізації міжнародної спільноти (Lee, 2023). У цьому контексті війна стала не лише загрозою, а й каталізатором гли-

бокого інституційного оновлення дипломатичної стратегії (Perepelytsia, 2024; Zaiets, 2024).

Зміна характеру зовнішньої політики України детально аналізується у праці Perepelytsia (2023), де автор виводить поняття "стратегії суб'єктності" як антипод попередньої "стратегії виживання" (Perepelytsia, 2024). За його спостереженням, Україна з об'єкта регіональних силових балансів перетворюється на активного зодчого нової безпекової архітектури Європи. Це особливо актуалізується в умовах, коли Україна впливає на порядок денний ключових міжнародних організацій (ЄС, НАТО, ООН) – не лише через запити, а й через проактивне просування моделей дій, які відповідають її національним інтересам (Perepelytsia, 2024). У дослідженні Slypetska & Turovskiy (2023) також підтверджується теза про посилення політичної присутності України в європейському просторі (Slypetska, & Turovskiy, 2023). Автори стверджують, що війна привела до глибокої символічної трансформації міжнародного іміджу держави. Україна з держави, яка викликала співчуття чи настороженість, постає як держава, що демонструє стійкість, принциповість та етичне лідерство у сфері захисту демократії. Саме цей імідж і був мобілізований як політичний ресурс для поглиблення зв'язків з європейськими інституціями та формування союзницьких форматів на кшталт "Люблінського трикутника" чи розширення співпраці з країнами Балтії (Slypetska, & Turovskiy, 2023; Zaiets, 2024).

Цінний теоретичний інструментарій для опису цих процесів надає також Podlutskiy (2024), який розглядає політичний імідж як динамічний ресурс, що формується як природними, так і керованими чинниками (Podlutskiy, 2025). Зокрема, він підкреслює важливість активного брендингу держави, яка потрапляє у фокус глобальної уваги. Для України це означає здобуття нового статусу – не лише країни-жертви, але й агента змін, здатного впливати на архітектуру міжнародної довіри та наративів (Podlutskiy, 2025).

2. Подвійна природа зовнішньополітичного впливу: стихійні (органічні) та інституційно сконструйовані механізми

Після 2022 р. зовнішньополітична присутність України в Європейському Союзі почала формуватися як багаторівнева структура, що поєднує як спонтанні соціальні імпульси підтримки, так і ретельно скоординовані дипломатичні дії (Zaiets, 2024; Podlutskiy, 2025). Ця подвійність впливу – стихійного і керованого – є не просто характерною рисою перехідного періоду, а сталою особливістю сучасного українського міжнародного позиціонування (Podlutskiy, 2025). Вона виявляється у синергії між "низовими" виявами міжнародної солідарності та інституційними спробами держави спрямувати, посилити або навіть ініціювати ці вияви через нові комунікативні моделі (Zaiets, 2024; Podlutskiy, 2025).

З одного боку, стихійний (органічний) вимір українського впливу в Європі пов'язаний із глибоким емоційним відгуком на страждання цивільного населення, з героїчними образами противу, гуманітарною мобілізацією та з появою потужних наративів про гідність, свободу і самопожертву (Slypetska, & Turovskiy, 2023; Zaiets, 2024). Ці символи, поширені через соціальні мережі, документальні матеріали, мистецтво, діяльність діаспор і солідарні ініціативи, не були безпосередньо продиктовані державою, однак стали важливими каналами формування позитивного міжнародного іміджу України (Slypetska, & Turovskiy, 2023; Zaiets, 2024). Саме ці "природні" імпульси часто стають першою

точкою дотику західних громадян з темою війни, задаючи тон публічному дискурсу в країнах ЄС (Slypetska, & Turovskiy, 2023; Zaiets, 2024).

З іншого боку, керовані (інституційні) механізми поступово набули більш системного характеру: держава інституціоналізує дипломатичні ініціативи, створює міждержавні платформи, координує комунікативні кампанії (Zaiets, 2024). До таких прикладів належить офіційне просування "формули миру" на глобальних самітах, постійна присутність українських лідерів у ключових медіа, створення стратегій публічної дипломатії, а також підтримка культурних ініціатив, які транслюють образ України як держави з моральною легітимністю та цивілізаційною візією (Zaiets, 2024).

Між цими двома полюсами поступово формується гібридна модель впливу, де держава не лише конструює офіційні комунікаційні рамки, але й взаємодіє із природними джерелами іміджу – незалежними митцями, лідерами громадської думки, діаспорами, активістами, інформаційними середовищами (Podlutskiy, 2025). З одного боку, митці, блогери чи освітяни, перебуваючи поза офіційною політикою, ініціюють масові культурні рухи, які підсилюють міжнародне сприйняття України як живої, відкритої, європейської нації (Slypetska, & Turovskiy, 2023; Zaiets, 2024; Podlutskiy, 2025). З іншого – сама держава спрямовує ресурсну й символічну підтримку цим середовищам, формуючи "живі ідеї" – теми в класичному сенсі Річарда Докінза, які легко проникають у міжнародну свідомість і адаптуються до нових контекстів.

Такий "змішаний" тип впливу вимагає високого рівня адаптації до умов інформаційної війни, у якій відбувається не лише змагання за правду, але й боротьба за емоційні доміанти, семіотичні коди та символічну легітимність (Zaiets, 2024; Podlutskiy, 2025). Українська держава, на відміну від Росії, пристосувалась до логіки децентралізованого інформаційного простору, не прагнучи тотального контролю над змістом, а натомість активно використовуючи мережеві структури взаємодії. У цьому контексті взаємодія державних органів з митцями, волонтерами, журналістами й технологічними стартапами створює новий формат стратегічної комунікації, де природна автентичність підтримується, підсилюється і спрямовується інституційними зусиллями (Zaiets, 2024; Podlutskiy, 2025).

Ця подвійна природа впливу знайшла широке висвітлення в академічній літературі. Podlutskiy (2024) чітко розрізняє природні іміджеві властивості держави (культурна спадщина, історичні наративи) та сконструйовані компоненти (брендинг, офіційна дипломатія) (Podlutskiy, 2025). Він демонструє, що найефективнішими є саме гібридні моделі іміджу, де природний емоційний ресурс підтримується стратегією (Podlutskiy, 2025). Panko (2023) фокусує увагу на публічній дипломатії як формі комунікативного посередництва між державою та неформальними середовищами, підкреслюючи важливість того, як держава делегує частину дипломатичної легітимності культурним акторам (Zaiets, 2024). Slypetska та Turovskiy (2023) ж підкреслюють моральний потенціал образу України як жертви неспровокованої агресії, що трансформується у політичну ініціативність через спільноту співчуття (Slypetska, & Turovskiy, 2023).

У результаті, зовнішньополітична присутність України в Європейському Союзі постає не як лінійно сконструйована система, а як багаторівнева середовище, де зусилля держави, громадянського суспільства

і міжнародної солідарності переплітаються, створюючи нову якість впливу (Zaiets, 2024; Podlutskyi, 2025). Ця модель, заснована на взаємодії керованого і стихійного, має значний потенціал для подальшого розвитку, однак потребує глибшого теоретичного осмислення та системної підтримки, особливо в умовах довготривалої інформаційної протидії та зростання ризиків "втоми" європейських суспільств від теми війни (Zaiets, 2024; Podlutskyi, 2025).

3. Вимірювання зовнішньополітичного впливу України: між символічним капіталом та інституційною результативністю

Однією із ключових проблем сучасної науки про міжнародні відносини є питання, як саме вимірювати вплив держави в умовах гібридної дипломатії, інформаційного протистояння та зростання ролі нематеріальних ресурсів (Finnemore, & Sikkink, 2025; Wendt, 1999). У випадку України, особливо після 2022 р., це питання набуває особливої ваги: зовнішньополітична присутність держави суттєво розширилась, але традиційні інструменти її оцінки – наприклад, рівень торгівлі, формальні альянси або частка в голосуванні міжнародних організацій – не охоплюють повного спектра змін. Тому постає необхідність поєднувати якісні та інституційно верифіковані компоненти впливу (Kondratiuk, 2025; Lee, 2023).

Більшість авторів, аналізованих у цьому дослідженні, підтримують ідею про мультимірність політичного впливу України. Приміром, Perepelytsia (2024) розглядає категорію "зовнішньополітичної суб'єктності" як головний індикатор зміни впливу: Україна з пасивного отримувача міжнародних гарантій перетворюється на активного ініціатора безпекових архітектур. Цей вплив, однак, складно піддати кількісному виміру – він виявляється у здатності задавати порядок денний, ініціювати нові формати дипломатії, а також у зміщенні міжнародної норми щодо агресора та жертви (Finnemore, & Sikkink, 2025).

Натомість Slypetska та Turovskyi (2023) пропонують оцінювати зміни через іміджевий зріз – трансформацію сприйняття України у західному інформаційному просторі, зокрема через дискурсивні рамки медіа та еволюцію репрезентацій України у виступах політиків і публічних наривах (Slypetska, & Turovskyi, 2023; Lee, 2023). Це своєрідна індексація репутаційного капіталу, яка, хоч і не формалізована, дозволяє простежити глибокі символічні зсуви у політичному позиціонуванні держави.

Подлущкий (2025) іде ще далі, виокремлюючи декілька векторів потенційної операціоналізації впливу, таких як:

- рівень запозичення іміджевих конструктів України у зовнішній політиці інших країн;
- ступінь присутності української теми в глобальних медіаструктурах;
- наявність стабільного інформаційного бренду в комунікації з різними аудиторіями (політичними, культурними, академічними).

Проте найцікавішою є теза Podlutskyi (2025) про переплетення вимірюваного й невимірюваного – формальних (інституційних) ознак впливу та неформальних (емоційних, символічних). Він доводить, що найстійкіші форми міжнародного впливу – це ті, які починаються як "природні" імпульси, але закріплюються як "керовані" практики. Наприклад, моральна емпатія до України у 2022 р. швидко була інституціоналізована через програми підтримки, санкційні коаліції, культурну інтеграцію, публічні виступи в парламентах тощо (Перепелиця, 2024; Слова, 2025).

У цьому контексті надзвичайно важливо врахувати роль публічної дипломатії як "моста" між символічним і реальним. Як показано у дослідженні Панько (2023), дипломатія сьогодні не є виключно функцією держави – її реалізують журналісти, митці, академіки, блогери, активісти. Цей тип впливу складно піддається кількісній оцінці, однак він відіграє ключову роль у формуванні стійкого міжнародного ставлення до України, яке потім закріплюється у політичних рішеннях, санкціях, оборонних гарантіях або розширеній співпраці з ЄС.

Тож питання вимірювання зовнішньополітичного впливу України сьогодні виходить за межі традиційної політології. Воно потребує мультидисциплінарного підходу, який включає контент-аналіз міжнародних медіа, соціологічні опитування, кількісні дані про міждержавні форми, а також якісні методи – інтерпретацію символічного капіталу, оцінку культурної присутності, аналіз політичних наривів (Ekman, 2024; Lee, 2023; Процюк, 2016; Сліпецька, & Туровський, 2023). Визначальним у цьому процесі стає не лише факт впливу, а й тип впливу, його стійкість і здатність бути відтвореним у нових умовах.

Дискусія і висновки

В ході дослідження було підтверджено трансформацію зовнішньополітичної присутності України в Європейському Союзі як наслідок повномасштабної військової агресії Російської Федерації у 2022 р. Причому спостерігається трансформація української ідентичності як на рівні проведення зовнішньої політики, так і на рівні сприйняття держави. Така трансформація привела до переходу України від реактивної до стратегічно проактивної моделі присутності. Як результат такого переходу, Україна зайняла місце активного суб'єкта, здатного впливати на політичний ландшафт в Європейському регіоні.

Ключовою аналітичною категорією дослідження є розділення напрямів дипломатичного впливу на стихійні (такі, що являються ^єзакономірною реакцією соціуму) та інституційно сконструйовані. Такий аналіз дозволяє вийти за межі традиційного сприйняття політичних відносин і дає змогу систематизувати сумбурні взаємодії між державами, що впливають на сприйняття політичних рішень. Аналіз таких напрямів впливу показує, що теоретично ідеальний вплив об'єднує офіційну комунікацію, культурні практики, дії громадянського суспільства та медійну динаміку в одній спільній риторичі. Фактично, така ідеальна синхронізація є недосяжною через строкатість стихійних джерел політичного впливу. Однак державні установи мають проводити міжнародну комунікацію з метою наближення до єдиної риторики, або підтримуючи неофіційні сигнали, або продукуючи офіційну риторичу на неофіційні джерела. Аналізуючи результат проведення зовнішньої політики України, численно визначити рівень синхронізації між стихійними та інституційними елементами не видається можливим, однак допускається, що високий рівень спорідненості наривів став причиною настільки стрімкої трансформації міжнародного іміджу і політичної позиції України.

На підставі аналізу попередньої літератури було визначено, що політична присутність України в європейському просторі все частіше демонструє ознаки регіонального конструктивізму. Включно із демонстрацією здатності впливати на прийняття рішень регіонального рівня, формування політики ЄС, створює нові форми безпекової взаємодії, експортує культурні цінності. Зокрема такий м'який вплив досягається за

допомогою регіональних альянсів, стратегічних партнерств і міждержавних зав'язків.

Підбиваючи підсумки методологічного аналізу вимірювання зовнішнього політичного впливу, у роботі було доведено нетрадиційну модель аналізу впливу. Обґрунтовано, що аналіз кількісних індексаторів (об'єм торгівлі, кількості угод, частота присутності при прийнятті формальних рішень) призводить до неповноцінного, спалпеного відображення політичних реалій. Натомість, особлива увага приділяється комбінованому підходу, що аналізує гібридний вплив, включаючи елементи іміджевої оцінки, репутаційний аналіз, рівень медійної індексації та аналіз комунікативної ефективності. У цьому контексті окремо слід виділити категорію символічного капіталу, що стає ключовим елементом м'якої сили України.

Отже, у роботі представлено нову аналітичну рамку для осмислення феномена зовнішньополітичної присутності України в посткризовий період. Дослідження доводить, що сучасна міжнародна роль України формується на стику політичної ініціативності, ціннісної легітимності й мультиакторної комунікаційної взаємодії. Перспективним напрямом подальших наукових розвідок є поглиблене вивчення інструментів публічної дипломатії, механізмів культурного впливу, а також розробка уніфікованих методик оцінювання ефективності зовнішньополітичних стратегій в умовах гібридного середовища.

Внесок авторів: Стеч Кирило – концептуалізація; методологія; аналіз джерел, підготування огляду літератури та теоретичних засад дослідження.

Джерела фінансування. Це дослідження не отримало жодного гранту від фінансової установи в державному, комерційному або некомерційному секторах.

Список використаних джерел

- Слова, Т. А. (2025). Зовнішня політика України та Польщі у контексті реалізації регіональної безпеки та розвитку співробітництва з ЄС. *Регіональні студії*, (41), 37–46. <https://doi.org/10.32782/2663-6170/2025.41.6>
- Заєць, Д. (2024). Стан та перспективи розвитку публічної дипломатії України під час повномасштабної війни. *Філософія та політологія в контексті сучасної культури*, 16(1), 180–187. <https://doi.org/10.15421/352434>
- Кондратюк, С. В. (2025). Зміна парадигми відносин ЄС–РФ після 2022 року. *Acta de Historia & Politica: Saeculum XXI*, (9), 80–95. <https://doi.org/10.26693/ahpsxxi2025.09.080>
- Кривошеїн, В. (2023). Технології публічної дипломатії як інструмент "м'якої сили": особливості впровадження в сучасній Україні та досвід Ізраїлю. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*, 9(3[17]), 63–83. <https://doi.org/10.29038/2524-2679-2023-03-63-83>
- Панько, Л. (2023). Публічна дипломатія як інструмент комунікативного впливу держави. *Вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Міжнародні відносини*, (56), 45–52. <https://doi.org/10.32841/2410-9180.2023.56.8>
- Перепелиця, Г. (2024). Вплив російсько-української війни на майбутнє регіональної безпеки в Центральній-Східній Європі. *Mediaforum*, (15), 11–41. <https://doi.org/10.31861/mediaforum.2024.15.11-41>

Kyrylo STECH, PhD Student
 ORCID ID: 0009-0006-8088-1785
 e-mail: stech.kirill@gmail.com
 Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

Подлуцький, Д. А. (2025). *Політичний імідж держави: міжнародний досвід та українські реалії*. Національний університет "Острозька академія". <https://theses.oa.edu.ua/DATA/14898/>

Процюк, М. В. (2016). Публічна та культурна дипломатія як засіб "м'якої сили" України: запозичні моделі, реальні кроки та стратегічні пріоритети. *Науковий вісник Дипломатичної академії України*, 23(2), 21–28.

Сліпещька, Ю., & Туровський, І. (2023). Російсько-українська війна та трансформація міжнародного іміджу України. *Грані*, 26(6), 20–28. <https://doi.org/10.15421/1723124>

Ekman, P. (2024). Painful moments and realignment: Explaining Ukraine's foreign policy, 2014–2022. *Problems of Post-Communism*, 71(3), 232–244. <https://doi.org/10.1080/10758216.2023.2253358>

Finnemore, M., & Sikkink, K. (1998). International norm dynamics and political change. *International Organization*, 52(4), 887–917. <https://doi.org/10.1162/002081898550789>

Lee, S. T. (2023). A battle for foreign perceptions: Ukraine's country image in the 2022 war with Russia. *Place Branding and Public Diplomacy*, 19, 345–358. <https://doi.org/10.1057/s41254-022-00284-0>

Wendt, A. (1999). *Social theory of international politics*. Cambridge University Press.

References

Ekman, P. (2024). Painful moments and realignment: Explaining Ukraine's foreign policy, 2014–2022. *Problems of Post-Communism*, 71(3), 232–244. <https://doi.org/10.1080/10758216.2023.2253358>

Finnemore, M., & Sikkink, K. (1998). International norm dynamics and political change. *International Organization*, 52(4), 887–917. <https://doi.org/10.1162/002081898550789>

Kondratiuk, S. V. (2025). Change in the paradigm of EU–Russia relations after 2022. *Acta de Historia & Politica: Saeculum XXI*, (9), 80–95. <https://doi.org/10.26693/ahpsxxi2025.09.080>

Kryvoshein, V. (2023). Public diplomacy technologies as a tool of "soft power": Implementation in modern Ukraine and Israel's experience. *International relations, public communications and regional studies*, 9(3[17]), 63–83. <https://doi.org/10.29038/2524-2679-2023-03-63-83>

Lee, S. T. (2023). A battle for foreign perceptions: Ukraine's country image in the 2022 war with Russia. *Place Branding and Public Diplomacy*, 19, 345–358. <https://doi.org/10.1057/s41254-022-00284-0>

Panko, L. (2023). Public diplomacy as a tool of communicative influence of the state. *Journal of the International Humanitarian University. Series: International Relations*, (56), 45–52. <https://doi.org/10.32841/2410-9180.2023.56.8>

Perpelytsia, H. (2024). The impact of the Russian–Ukrainian war on the future of regional security in Central and Eastern Europe. *Mediaforum*, (15), 11–41. <https://doi.org/10.31861/mediaforum.2024.15.11-41>

Podlutskyi, D. A. (2025). The political image of the state: International experience and Ukrainian realities. *National University "Ostroh Academy"*. <https://theses.oa.edu.ua/DATA/14898/>

Protsiuk, M. V. (2016). Public and cultural diplomacy as a means of Ukraine's "soft power": Borrowed models, real steps, and strategic priorities. *Scientific Bulletin of the Diplomatic Academy of Ukraine*, 23(2), 21–28. [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/.../Nvdau_2016_23\(2\)_5.pdf](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/.../Nvdau_2016_23(2)_5.pdf)

Slipetska, Yu., & Turovskyi, I. (2023). The Russia-Ukraine war and the transformation of Ukraine's international image. *Hrani*, 26(6), 20–28. <https://doi.org/10.15421/1723124>

Wendt, A. (1999). *Social theory of international politics*. Cambridge University Press. <https://www.cambridge.org/core/books/social-theory-of-international-politics/0346E6FDC74FECEFD2CDD7EFB003CF2>

Yelova, T. A. (2025). Foreign policy of Ukraine and Poland in the context of regional security and cooperation with the EU. *Rehionalni studii*, (41), 37–46. <https://doi.org/10.32782/2663-6170/2025.41.6>

Zaiets, D. (2024). The state and prospects of Ukraine's public diplomacy during the full-scale war. *Philosophy and political science in the context of contemporary culture*, 16(1), 180–187. <https://doi.org/10.15421/352434>

Отримано редакцією журналу / Received: 11.08.25

Прорецензовано / Revised: 23.09.25

Схвалено до друку / Accepted: 23.12.25

TRANSFORMATION OF UKRAINE'S FOREIGN POLICY SUBJECTIVITY AFTER 2022: AN ANALYTICAL MODEL OF HYBRID INFLUENCE

Background. Russia's full-scale invasion of Ukraine in 2022 triggered a qualitative transformation of Ukraine's foreign policy subjectivity. The state shifted from a largely reactive posture to a proactive role in shaping the international agenda, supported both by spontaneous international solidarity and by coordinated diplomatic action. The article aims to conceptualize the hybrid nature of Ukraine's foreign policy influence and to propose an analytical model that combines its symbolic and institutional dimensions within the European political space.

Methods. *The study employs a combination of historical analysis, comparative politics, content analysis of official statements and diplomatic initiatives, and discourse analysis of geopolitical narratives about Ukraine in the EU. A systemic approach is used to integrate political, communicative, and institutional aspects of Ukraine's influence, drawing on communicative and constructivist perspectives on foreign policy subjectivity.*

Results. *The research substantiates the shift from a "survival strategy" to a "strategy of subjectivity," highlighting Ukraine's growing role as an initiator of regional security and political decisions. It demonstrates that Ukraine's foreign policy influence has a dual character, combining spontaneous (organic) impulses of international solidarity with institutionally managed diplomatic mechanisms. An analytical model of hybrid influence is proposed, in which symbolic capital (moral leadership, the image of resistance, reputational resources) interacts with institutional performance (agreements, cooperation formats, agenda-setting within the EU). The article argues for a combined approach to impact assessment that integrates image-based, communicative, and institutional indicators.*

Conclusions. *Ukraine's contemporary international subjectivity is formed at the intersection of diplomatic initiative, value-based legitimacy, and multi-actor communicative interaction. The hybrid model of influence that merges spontaneous and institutional factors provides a qualitatively new level of Ukraine's presence in the European space but requires further theoretical refinement and the development of unified methods for evaluating foreign policy effectiveness. Future research should focus on instruments of public diplomacy, mechanisms of cultural influence, and the operationalization of symbolic capital under conditions of protracted war.*

Keywords: *foreign policy, public diplomacy, communicative activity, international image, EU, Ukraine, soft power.*

Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів. Спонсори не брали участі в розробленні дослідження; у зборі, аналізі чи інтерпретації даних; у написанні рукопису; в рішенні про публікацію результатів.

The authors declare no conflicts of interest. The funders had no role in the design of the study; in the collection, analyses, or interpretation of data; in the writing of the manuscript; or in the decision to publish the results.